

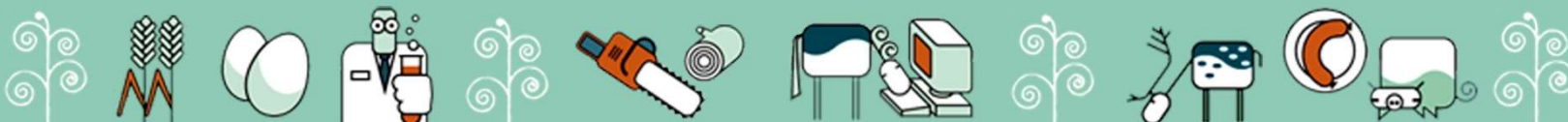

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

EFTA: trygge rammer eller utfordrende frihandelsavtaler?

Eivind Skjulestad
Oslo 27. september 2018

Agenda

- Hva er EFTA?
- EFTAs handelsavtaler
- Handel med varer
- Håndtering av jordbruksprodukter i handelsavtalene
- Utfordringer i forhandlingene på jordbruksområdet

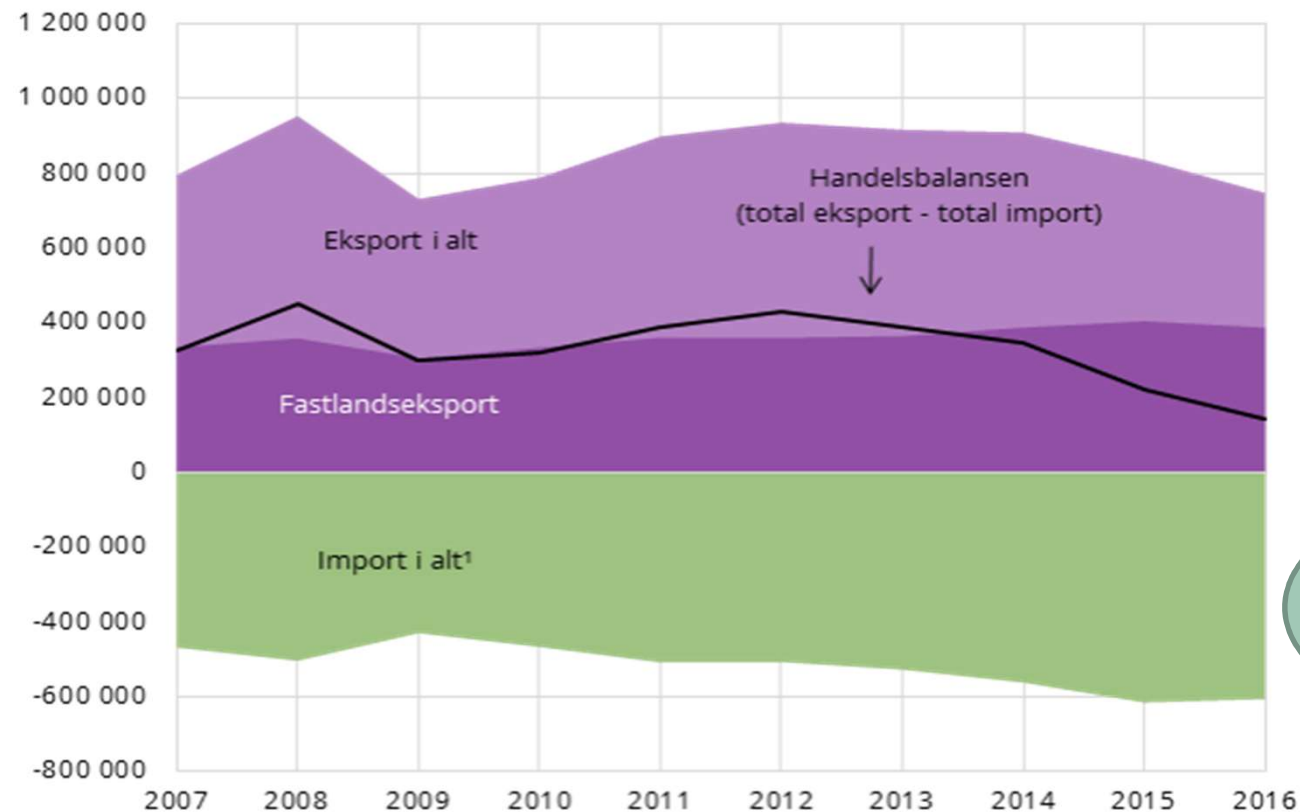
Hva er EFTA

- Grunnlagt som alternativ til EU, Stockholm 1960
- Frihandel internt (ikke landbruk)
- EFTA –EØS, Sveits ikke med, men en rekke bilaterale avtaler inkluderer Sveits i nettverket
- Begynte FTA på 90 tallet,
 - følge EU i Øst Europa,
 - Fred og forsoning,
 - Økonomiske interesser

Norsk handelsbalanse i mill. kr 2007 - 2016

Figur 1. Handelsbalansen. Millioner kroner

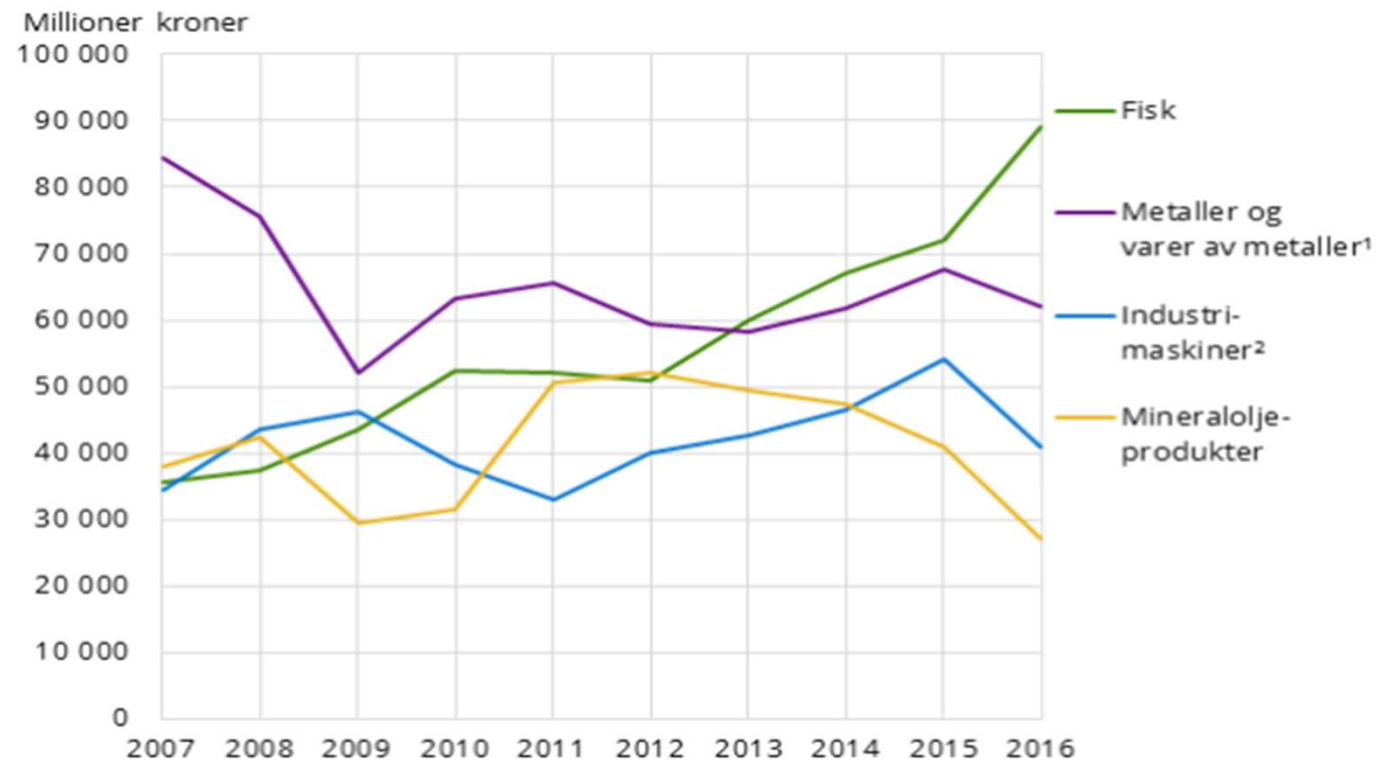
¹ Import vises som en negativ verdi, slik den inngår i beregning av handelsbalansen.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2016: 141 mrd. kr.
Laveste
handelsoverskudd
på 17 år

Eksport av viktige fastlandsvarer

Figur 6. Eksport av viktige fastlandsvarer (SITC)

¹ Metaller og varer av metaller er definert som summen av varegruppe 67-69 i SITC-nomenklaturen.

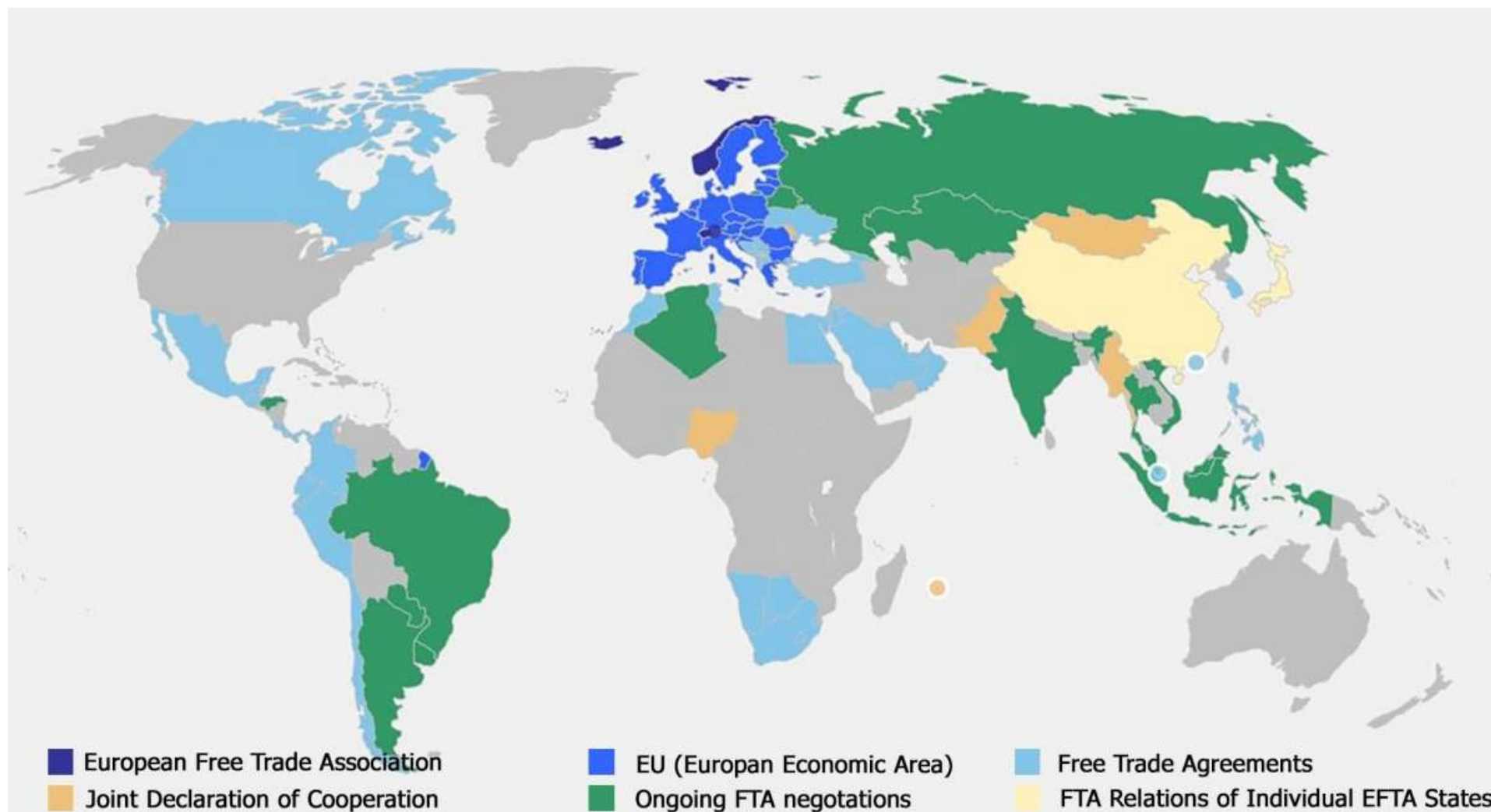
² Industrimaskiner er definert som summen av varegruppe 71-74 i SITC-nomenklaturen.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

EFTAs handelsavtaler

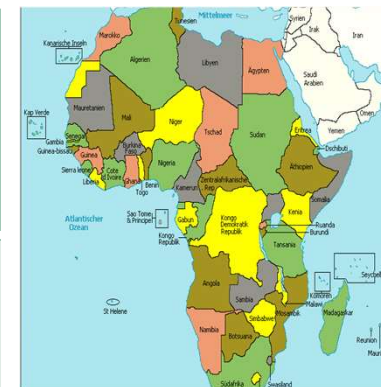
- "Handelsavtalene er ment å redusere handelsbarrierene i de landene vi forhandler med, for å øke norsk eksport av varer og tjenester. I arbeidet med EFTAs handelsavtaler prioriterer Norge økt markedsadgang for industrivarer, fisk og tjenester.
- Fra norsk side vektlegges også temaer som menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø, bedriftenes samfunnsansvar og god offentlig forvaltning."

EFTAs nettverk av handelsavtaler

Pågående forhandlinger

Nye avtaler	Reforhandling av eksisterende avtaler
Mercosur (Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay)	SACU (Sør-Afrika, Botswana, Namibia, Eswatini (Swaziland) og Lesotho)
Indonesia	Canada
Vietnam	Mexico
Malaysia	Chile
India	(Israel)
(Kina)	(Tyrkia)
(Russland/Hviterussland/Kazakhstan, Thailand)	

Forhandlingsområder

Grupper

Handel med industrivarer, inkludert fisk

Handel med jordbruksvarer

Opprinnelsesregler for varer

Konkurranse

Handelstiltak (anti-dumping m.m.)

Veterinære og plantesanitære forhold

Tjenester (maritime tjenester, teletjenester, finansielle tjenester, bevegelse av personer)

Patenter

Offentlige anskaffelser

Investeringer

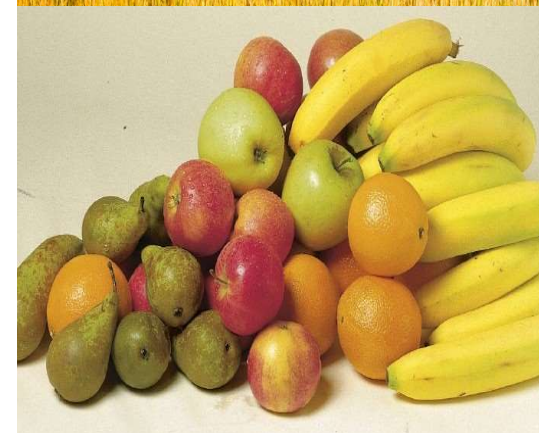
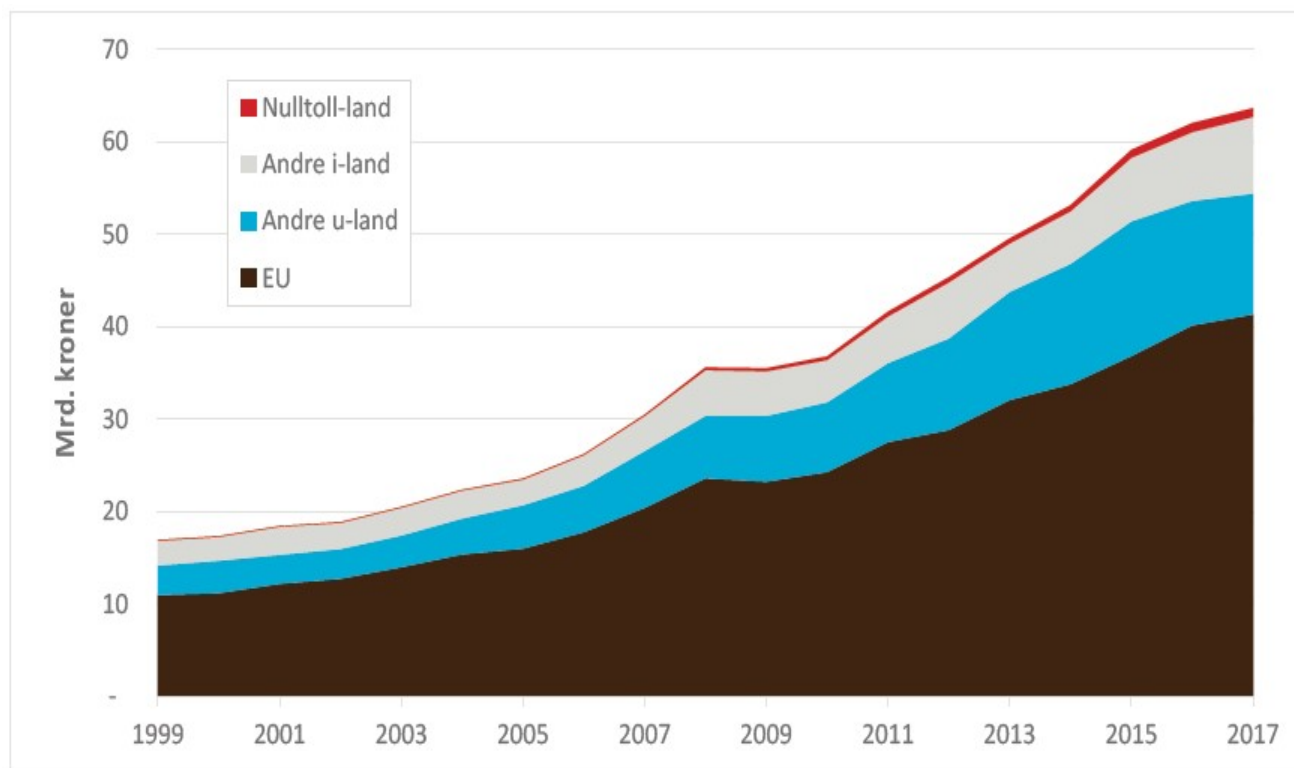
Bærekraftig utvikling, miljø

Menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter

En talsperson
fra EFTA
(Norge) for
hver
forhandlings-
gruppe

Import av jordbruksvarer

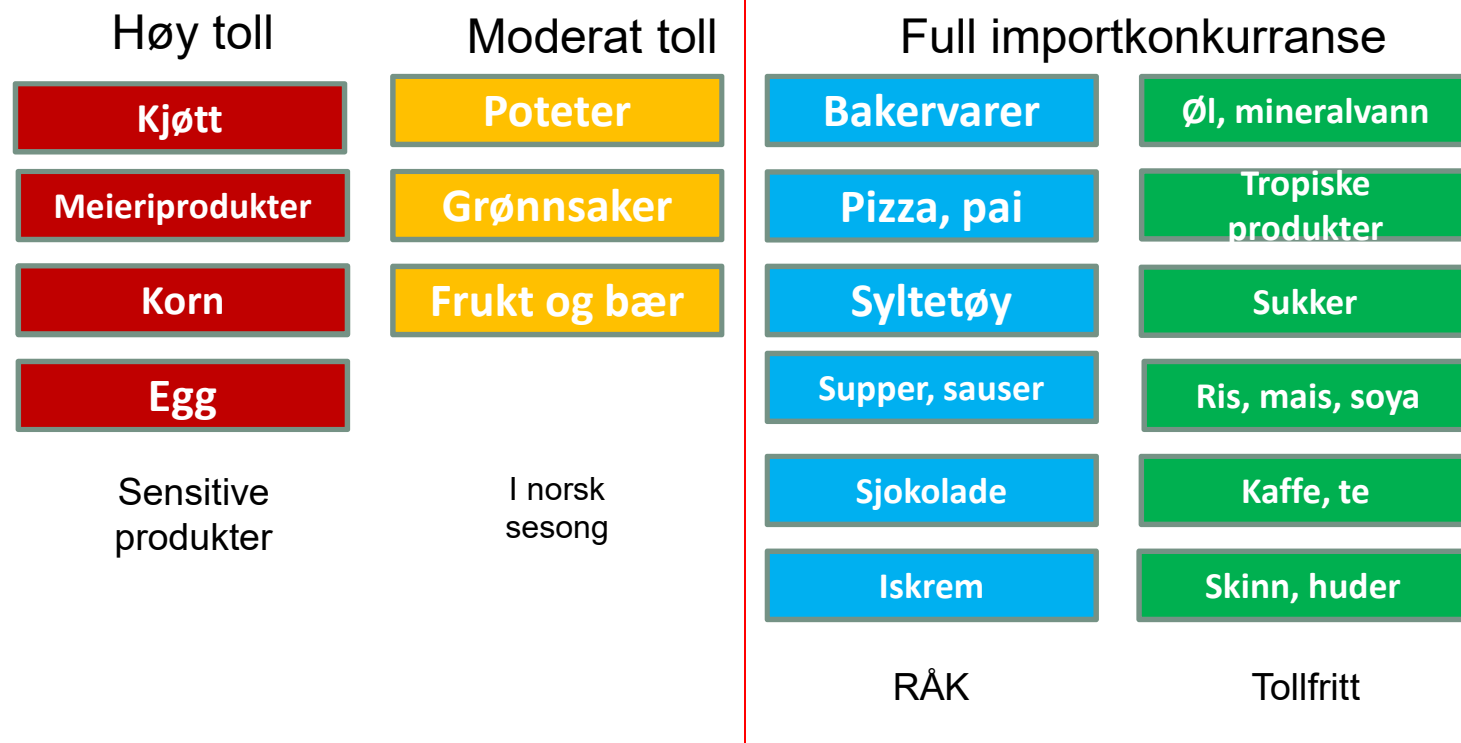
June 2017

Landbruks- og matdepartementet

Importvernet for jordbruksvarer

- Norge har stort sett tollsatser på produkter vi selv produserer.
- Tollsatser for jordbruksvarer ble fastsatt i WTO-avtalen i 1995.
- Norge gav tollfrihet for om lag 25 prosent av jordbruksvarene da avtalen ble inngått.
- Senere har Norge fjernet tollsatsene for om lag ytterligere 20 prosent av jordbruksvarene, blant annet i handelsavtaler med EU og gjennom EFTAs handelsavtaler.
- Norge gir nulltoll for alle varer fra de 54 fattigste landene i verden. (GSP – MUL)
- Andre u-land får også tollreduksjoner.

Det norske importvernet for jorbruksvarer

Forhandlinger på jordbruksområdet

Maks
nulltoll på
ca 50
prosent av
tollinjene
på jordbruk

- Konsesjoner for basis jordbruksvarer
- Konsesjoner for bearbeidede jordbruksvarer – EU behandling

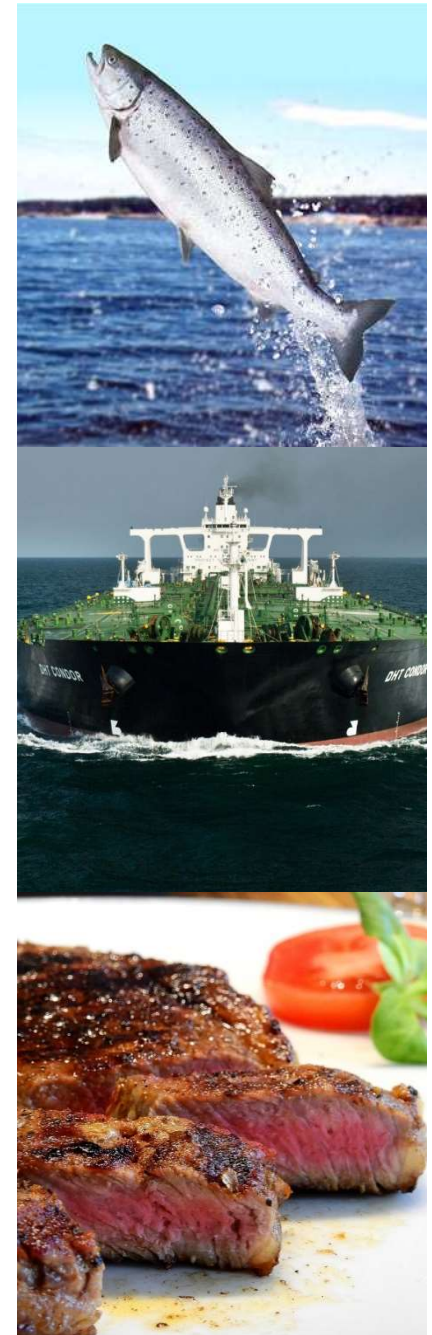
Forhandlingsprosess

- Mandat fra regjeringen
- Norge kan delta i alle forhandlingsgrupper, og leder flere
- Bilaterale forhandlinger på landbruk

Utfordringer på jordbruksområdet

- EFTA og Norge har betydelig offensive interesser for industrivarer, inkludert fisk, og på andre områder (maritime tjenester, teletjenester, bærekraft, offentlige anskaffelser, osv.)
 - Norge har allerede lite toll for industrivarer
- Forhandlingsmotparten har ofte (kun) offensive interesser for jordbruksvarer
 - Betydelige krav om nulltoll for jordbruksvarer
 - F.eks. krav om bilaterale kvoter for kjøtt, meierivarer og korn

Takk for meg

